

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань транспорту та інфраструктури

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-71

Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів

*Щодо законопроектів №5651 від 11.06.2021,
№5651-1 від 25.06.2021, №5651-2 від 25.06.2021,
№5651-3 від 29.06.2021*

Відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України Комітет з питань транспорту та інфраструктури на своєму засіданні 08 вересня 2021 року (протокол №40) розглянув проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пільг з оплати проїзду та деяких інших пільг», реєстр. № 5651 від 11.06.2021 року, поданий Кабінетом Міністрів України та альтернативні йому:

проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо пільг з проїзду та деяких інших пільг», реєстр. № 5651-1 від 25.06.2021 р., поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю. та іншими;

проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пільг з оплати проїзду та деяких інших пільг», реєстр. №5651-2 від 25.06.2021 р., поданий народними депутатами України Устіною О.Ю., Клименко Ю.Л. та іншими;

проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пільг з оплати проїзду та деяких інших пільг», реєстр. №5651-3 від 29.06.2021 р., поданий народними депутатами України Тимошенко Ю.В. та Цимбалюком М.М.

Законопроект реєстр. № 5651 розроблено Міністерством соціальної політики на виконання доручення Прем'єр-міністра України Шмигала Д. А. від 27.04.2020 17463/0/1-20 з метою врегулювання питання надання пільг з оплати проїзду та деяких інших пільг окремим категоріям громадян у грошовій формі шляхом делегування органам місцевого самоврядування повноважень щодо визначення порядку надання і розмірів грошової компенсації.

Пропонується внести зміни до низки законів України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», «Про реабілітацію жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917–1991 років», «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального

захисту», «Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист», «Про жертви нацистських переслідувань», «Про охорону дитинства», «Про транспорт», «Про автомобільний транспорт». У цих змінах визначається, що надані перерахованим у цих законах категоріям громадян (ветерани війни; ветерани військової служби, органів внутрішніх справ та інші; особи, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; жертви нацистських переслідувань; особи з інвалідністю; батьки військовослужбовців, які загинули чи померли або пропали безвісти під час проходження військової служби; реабілітовані особи; діти з багатодітних сімей) пільги щодо проїзду на транспорті, а також деякі інші пільги, надаватимуться на підставі відповідних рішень органів місцевого самоврядування та цивільно-військових адміністрацій у визначеному ними порядку та розмірах у формі грошової компенсації, що, зокрема, сприятиме адресності надання пільг, виходячи зі спроможності місцевих бюджетів.

Метою прийняття законопроекту реєстр. № 5651-1 є відновлення рівня соціального захисту окремих категорій громадян в частині пільгового проїзду та деяких інших пільг, який був встановлений законами України до внесення змін Законом України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України» № 76-VIII від 28 грудня 2014 року, а також недопущення остаточного демонтажу вітчизняної системи соціального захисту населення.

На відміну від основного проекту, альтернативним проектом №5651-1 пропонується відновити скасовані та обмежені Законом України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України» від 28.12.2014 № 76-VIII пільги з проїзду осіб з інвалідністю, у тому числі дітей з інвалідністю, дітей, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, ветеранів праці, інших відповідних категорій тощо. Крім цього, у проекті пропонується скасувати положення про обмеження пільг рівнем доходу, які сьогодні встановлені для учасників війни, осіб, які мають особливі заслуги та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, колишніх в'язнів концентраційних таборів, гетто та інших місць примусового тримання та для деяких інших відповідних категорій населення.

Метою прийняття законопроекту реєстр. № 5651-2 є врегулювання питання надання пільг з оплати проїзду та деяких інших пільг окремим категоріям громадян шляхом визначення порядку та розмірів їх надання, а також врегулювання питання щодо порядку надання безкоштовного електронного квитка. Необхідність прийняття обґрунтовується нагальною потребою в усуненні юридичних колізій та законодавчих прогалин в положеннях нормативних актів, які регулюють порядок надання пільг з оплати проїзду та інших пільг окремим категоріям громадян.

Головними відмінностями проекту реєстр. № 5651-2 від основного є те, що у поданому проекті передбачається, що пільги щодо проїзду на транспорті та деякі інші пільги «надаються відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 97 Бюджетного кодексу України у визначених Кабінетом Міністрів України порядку і розмірах», в той час, як згідно з проектом № 5651, зазначені пільги надаються

«на підставі відповідних рішень органів місцевого самоврядування, військово-цивільних адміністрацій у визначених ними порядку та розмірах у формі грошової компенсації». Крім цього, у поданому проекті врегульовується порядок видачі електронного квитка особам, які мають право на пільги щодо проїзду на транспорті, у разі запровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду. електронного квитка, який видається на безоплатній основі центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує відповідну державну політику, органами місцевого самоврядування, в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Метою законопроекту реєстр. № 5651-3, є врегулювання питання надання пільг з оплати проїзду та інших пільг ветеранам війни; ветеранам військової служби, органів внутрішніх справ; особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; жертвам нацистських переслідувань; особам з інвалідністю та деяким іншим категоріям громадян, визначених у законах України.

Головними відмінностями проекту реєстр. № 5651-3 від основного проекту є те, що у поданому проекті передбачається, що пільги надаються за рахунок видатків державного бюджету з урахуванням відповідних пропозицій органів місцевого самоврядування та військово-цивільних адміністрацій у порядку та розмірах, визначених Кабінетом Міністрів України. Причому передбачається, що грошова компенсація для забезпечення проїзду у громадському транспорті повинна здійснюватися щомісячно у розмірі 600 грн. Крім цього, у проекті передбачено надання окремим категоріям громадян нових пільг (знижка плати за користування житлом, комунальними послугами, користування телефоном).

Слід зазначити, що частиною 2 статті 6 Закону України «Про транспорт» визначено, що підприємства транспорту здійснюють перевезення та надання послуг на основі державних контрактів, державних замовлень і договорів на перевезення пасажирів. Згідно ст. 7 зазначеного Закону, відшкодування збитків від безплатних перевезень пільгових категорій громадян регулюється нормативними актами Кабінету Міністрів України. Відповідно до ст. 12 Закону, підприємства транспорту зобов'язані забезпечувати права на пільги громадян, щодо користування транспортом.

Законом України «Про автомобільний транспорт» передбачено, що органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування зобов'язані надати перевізникам, які здійснюють пільгові перевезення пасажирів та перевезення пасажирів за регульованими тарифами, компенсацію відповідно до закону (Стаття 29).

Статтею 31 цього Закону також встановлено, що відносини автомобільного перевізника, що здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування міських, приміських та міжміських, які не виходять за межі території області (внутрішньообласні маршрути), із органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування визначаються договором про організацію перевезень пасажирів на автобусному маршруті загального користування, у якому встановлюється, зокрема і розмір компенсації витрат автомобільного перевізника внаслідок перевезення пільгових пасажирів та регулювання тарифів, механізм їх виплати.

Відповідно до статті 37 зазначеного Закону види та обсяги пільгових перевезень установлюються замовленням, у якому визначається порядок компенсації автомобільним перевізникам, які здійснюють перевезення пасажирів на маршрутах загального користування, збитків від цих перевезень. Автомобільному перевізнику, який здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, забороняється відмовлятися від пільгового перевезення, крім випадків, передбачених законом. Безпідставна відмова від пільгового перевезення тягне за собою відповідальність перевізника у вигляді адміністративно-господарського штрафу в розмірі десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. (Стаття 60 Закону).

Головне науково-експертне управління висловлює щодо змісту законопроектів зауваження і пропозиції. Насамперед, звертається увага на доцільність комплексного перегляду усього механізму забезпечення соціальними гарантіями з огляду на недоліки його функціонування, а не внесення до нього змін, які стосуються окремих елементів цього механізму, як це пропонується. При цьому, визначення умов соціальної підтримки окремих категорій громадян необхідно здійснювати в рамках єдиного порядку із встановленням загальних критеріїв її надання, а не за окремими категоріями без з'ясування їх реальних потреб. Також слід враховувати, що основною умовою побудови належної системи соціального захисту є встановлення об'єктивної величини основних соціальних стандартів: прожиткового мінімуму, мінімальної заробітної плати тощо, внаслідок чого розміри відповідних пенсії і інших соціальних виплат мають допомогти людині самостійно вирішувати питання життєзабезпечення. І вже після цього визначатися щодо надання пільг окремим категоріям громадян.

Міністерство інфраструктури України (листи вх. №228799, №228582, №228784, №228787 від 12.07.2021 р.) повідомляє про відсутність зауважень та пропозицій до законопроектів.

Міністерство розвитку громад та територій України листом від 15.07.2021 р. №1/34.2/2643-21 підтримує запропонований підхід щодо врегулювання питання забезпечення надання пільг окремим категоріям громадян у грошовій формі (законопроект реєстр. № 5651). Разом з цим звертає увагу, що згідно із статтею 67 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» держава фінансово забезпечує здійснення органами місцевого самоврядування наданих законом повноважень органів виконавчої влади у повному обсязі за рахунок закріплення за відповідними місцевими бюджетами джерел доходів бюджету, надання трансфертів з державного бюджету, а також передання органам місцевого самоврядування відповідних об'єктів державної власності.

Рішення органів державної влади, які призводять до додаткових видатків органів місцевого самоврядування, обов'язково супроводжуються передачею їм необхідних фінансових ресурсів. Вказані рішення виконуються органами місцевого самоврядування в межах переданих їм фінансових ресурсів. Витрати органів місцевого самоврядування, що виникли внаслідок рішень органів державної влади і попередньо не забезпечені відповідними фінансовими ресурсами, компенсуються державою.

Федерація роботодавців транспорту України листом від 27.07.2021 р. №75-07/21 підтримує законопроект реєстр. № 5651, зважаючи, що «сьогодні до автомобільних пасажирських перевізників з боку держави висуваються все жорсткіші вимоги щодо рухомого складу, безпеки руху але при цьому держава не виконує зобов'язання щодо відшкодування за перевезення пільгових категорій громадян». Крім того, звертається увага відсутності компенсаційних виплат за перевезення пільгових категорій пасажирів на міжобласних маршрутах.

Враховуючи викладене та результати обговорення на засіданні, Комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти в першому читанні за основу проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пільг з оплати проїзду та деяких інших пільг», реєстр. №5651-2 від 25.06.2021 р., поданий народними депутатами України Устіною О.Ю., Клименко Ю.Л. та іншими, а законопроекти «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пільг з оплати проїзду та деяких інших пільг», реєстр. № 5651 від 11.06.2021 р., поданий Кабінетом Міністрів України; «Про внесення змін до деяких законів України щодо пільг з проїзду та деяких інших пільг», реєстр. № 5651-1 від 25.06.2021 р., поданий народними депутатами України Королевською Н.Ю. та іншими; «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо пільг з оплати проїзду та деяких інших пільг», реєстр. №5651-3 від 29.06.2021 р., поданий народними депутатами України Тимошенко Ю.В. та Цимбалюком М.М. – відхилити.

Голова Комітету

Ю.Г. Кісель

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: КІСЄЛЬ ЮРІЙ ГРИГОРОВИЧ

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA10400000071502E006A28B601

Дійсний до: 09.09.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України

№ 04-31/03-2021/281582 від 09.09.2021

635308